

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Digital Leadership of Administrators that Affects Teachers' Skills in the 21st Century in Educational Institutions, Krungthon Tai Group Office Bangkok

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

Yasumin Ritmontree^{1*}, & Phrarajavajiranyanamethi²ญาสุมินทร์ ฤทธิมนตร์^{1*}, & พระราชวชิรญาณเมธี²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Yasumin Ritmontree*

ญาสุมินทร์ ฤทธิมนตร์

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email: yasuminbonus@gmail.com

2. Phrarajavajiranyanamethi

พระราชวชิรญาณเมธี

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email: Pm-chatchai.su@mbu.ac.th

คำสำคัญ:

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร, ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา, กลุ่มกรุงธนใต้สังกัด กรุงเทพมหานคร

Keywords:

Digital Leadership of Administrators, 21st Century Teacher Skills in Educational Institutions, Krungthon Tai Group Office Bangkok

Article history:

Received: 25/07/2025

Revised: 04/09/2025

Accepted: 02/11/2025

Available online: 26/12/2025

How to Cite:

Ritmontree, Y. & Phrarajavajiranyanamethi. (2026). Digital Leadership of Administrators that Affects Teachers' Skills in the 21st Century in Educational Institutions, Krungthon Tai Group Office Bangkok. *Journal Dhamma for Life*, 32(1), 275-290.

ABSTRACT

This thesis aims to 1) study the digital leadership of school administrators in Krungthon Tai Group Office Bangkok, 2) study the 21st century skills of teachers in Krungthon Tai Group Office Bangkok, and 3) study the digital leadership of school administrators that affect the 21st century skills of teachers in Krungthon Tai Group Office Bangkok. The sample group in this research is 60 schools in the Thonburi South Group, Bangkok, with a total of 341 respondents. The research instrument is a questionnaire. Data analysis is done using a ready-made program. The statistics used in data analysis are frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The hypothesis testing uses multiple regression analysis. The results of this research were as follows: 1. The digital leadership of school administrators in Krungthon Tai Group Office Bangkok, is at a high level overall. When considering each aspect, ranked from highest to lowest, they are systematic improvement, followed by culture creation, digital knowledge, digital citizenship, and digital vision. And the last rank is communication, respectively 2. The skills of teachers in the 21st century of educational institutions under the jurisdiction of Bangkok, Thonburi South Group, are overall at a high level. When considering each aspect, ranked from most to least, they are creativity, followed by morality, ethics, and professional law, knowledge, and finally teaching and learning management, measurement, and evaluation, respectively 3. The digital leadership of school administrators that affects the 21st century teacher skills of the Thonburi South Group, Bangkok, are: digital knowledge, systematic

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai-Journal Citation Index Centre<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

improvement, and digital citizenship, with statistical significance at the .05 level, with a multiple correlation coefficient (Multiple R) of .596, or 35.60 percent ($R^2=3.356$), and the predictive equation can be written as follows: Forecast equations in raw score form $Y' = 1.117 + .138(X3) + .109(X5) + .336(X6)$ Forecast equations in standard score form $Z' = .134(X3) + .111(X5) + .356(X6)$

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็น สถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 แห่ง จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ได้แก่ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการสร้างวัฒนธรรม ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และอันดับสุดท้ายด้านการสื่อสาร ตามลำดับ 2. ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ และอันดับสุดท้ายด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .596 ได้ร้อยละ 35.60 ($R^2=3.356$) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y' = 1.117 + .138(X3) + .109(X5) + .336(X6)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z' = .134(X3) + .111(X5) + .356(X6)$

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 4 ได้ให้คำนิยามของ “การศึกษา” ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม ทักษะ การปลูกฝังจิตสำนึก และการสร้างเจตคติที่ดี ทั้งทางด้านวิชาการ สังคม จริยธรรม วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มาตรา 6 ยังระบุว่าการศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้านของบุคคลเพื่อให้คนไทยเป็นผู้มีคุณธรรม สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี ดังนั้น การศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนาที่เกิดจากเทคโนโลยี ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและวิธีการเรียนการสอนในระบบการศึกษา (Office of the National Economic and Social Development Council, 2018) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนได้รับการส่งเสริมมากขึ้น เพื่อนำเสนอสื่อดิจิทัลที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ตลอดเวลา การมีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้นำในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันเทคโนโลยี และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้นำควรมีความรู้และความเข้าใจในการใช้สื่อดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ รู้เท่าทันการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสื่อดิจิทัลในยุคปัจจุบัน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์

การสื่อสาร และการจัดการข้อมูลที่สุดคล้องกับข้อเท็จจริงและวัฒนธรรมดิจิทัล การใช้เทคโนโลยียังส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ในการสร้างระบบฐานข้อมูลและการจัดการความรู้ในด้านต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ บุคคลสำคัญในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคลากร และงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพ โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาและบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครอง (Mrazek, 2022) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Digital Leadership) โดยยอมรับและนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงาน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้การบริหารแบบเดิมไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาได้อีกต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ที่ยืดหยุ่น และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรควบคู่ไปกับการพัฒนา

องค์กร (รุ่งรัตน์ พลชัย, 2563) จึงเห็นได้ว่า ในโลกยุคปัจจุบันที่เรียกว่าโลกยุคดิจิทัลนั้น การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างด้วยกันแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา” ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทุกด้านโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ต้องมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการบริหารทรัพยากรบุคคลให้บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความรู้ที่เท่าทัน และความสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังมีครูจำนวนไม่น้อยที่ ขาดทักษะด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรทางการศึกษาออนไลน์ที่มีอยู่มากมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหานี้นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ล้าหลัง ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อการจัดการห้องเรียนดิจิทัล การสื่อสารกับนักเรียนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือดิจิทัล ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC) ระบุว่า ครูระดับมัธยมศึกษาว่า ร้อยละ 88 ของประเทศ “สอบตก” ในการทดสอบความรู้ด้าน ICT โดยมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ขณะที่ ผู้บริหารสถานศึกษา กว่า ร้อยละ 95 ก็ไม่ผ่านการทดสอบด้าน ICT และภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) นอกจากนี้ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (TPQI) ยังพบว่า บุคลากรในกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับ ICT มีเพียง ร้อยละ 40.09 เท่านั้นที่มีความสามารถด้านดิจิทัลในระดับที่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งยังตอกย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีของครูไทยในวงกว้าง งานวิจัยของ ธัญญาภรณ์ นาจำปา (2564) ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรมีบทบาทในการเชื่อมโยงการนำเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และการบริหารภายในสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมนวัตกรรมที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกัน ภัทรา จรรยาธรรม (2564) ก็เน้นย้ำว่า การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งต้องอาศัย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการรวบรวม จัดการ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในทุกมิติของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ ยังมีรายงานจาก IDC & Workday (2022) ที่ชี้ว่า ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มล้าหลังในเอเชียแปซิฟิก โดยมีองค์กรเพียง ร้อยละ 9 เท่านั้นที่มีความพร้อมด้านดิจิทัลในระดับสูง ขณะที่อีก ร้อยละ 91 ยังคงขาดความสามารถในการปรับตัวและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากย้อนกลับมาดูบริบทสถานศึกษาไทย ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาข้อขัดข้องระหว่างโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ แต่ขาดทักษะบุคลากรในการนำไปใช้ได้จริง ดังนั้น การส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีของครูและผู้บริหารจึงไม่ใช่เพียงทางเลือก แต่เป็น “ความจำเป็น” ที่ต้องเร่งผลักดันในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการศึกษาไทยยุคดิจิทัล

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการบริหารและพัฒนาองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคดิจิทัล มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถสร้างสรรค์แนวทางใหม่ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาวะผู้นำดิจิทัล

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อทุกมิติของการดำเนินชีวิตและการทำงาน ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) จึงกลายเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารองค์กร โดยเฉพาะในองค์กรการศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลไม่ได้หมายถึงเพียงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจน (Avolio, 2014; Gurr, 2016) องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) การสื่อสาร (Communication) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Culture) ความรู้ด้านดิจิทัล (Digital Knowledge) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic Improvement) และการเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) ซึ่งเมื่อผู้บริหารสามารถบูรณาการองค์ประกอบเหล่านี้เข้ากับการบริหารจัดการองค์กรได้ จะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของครู บุคลากร และนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ng, 2015; Spiteri & Chang Rundgren, 2020) ทฤษฎีที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลคือ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของ Kurt Lewin (Lewin's Change Theory) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ Unfreeze (ละลายพฤติกรรมเก่า) Change (เปลี่ยนแปลง) และ Refreeze (เสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ให้คงอยู่) การนำทฤษฎีนี้มาใช้ในบริบทดิจิทัลหมายถึง ผู้นำต้องสามารถสร้างความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Unfreeze) นำเทคโนโลยีและแนวทางใหม่มาประยุกต์ใช้ (Change) และสร้างระบบสนับสนุนเพื่อให้พฤติกรรมใหม่และวัฒนธรรมดิจิทัลติดตั่งอย่างยั่งยืน (Refreeze)

ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงไม่ได้เป็นเพียงการบริหารเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านวัฒนธรรม ความคิด และทักษะของบุคลากร ทฤษฎีของ Lewin ช่วยให้เราเข้าใจว่าการนำดิจิทัลมาใช้ในองค์กรต้องมีการจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

ทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นความสามารถที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูยุคใหม่นอกจากจะต้องมีความรู้รอบด้านและความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอนแล้ว ยังต้องสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อโลกยุคดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ ทักษะเหล่านี้ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่

ด้านแรกคือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องสามารถคิดนอกกรอบ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดึงดูดใจนักเรียน และสนับสนุนให้พวกเขาคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ การมีความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ครูสามารถปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน และสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่สองคือ องค์ความรู้ (Knowledge) ครูต้องมีความรู้ลึกและรอบด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ความรู้ทั่วไป และเทคโนโลยีสารสนเทศ การมีองค์ความรู้ที่แน่นช่วยให้ครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างชัดเจน กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับชีวิตจริงได้

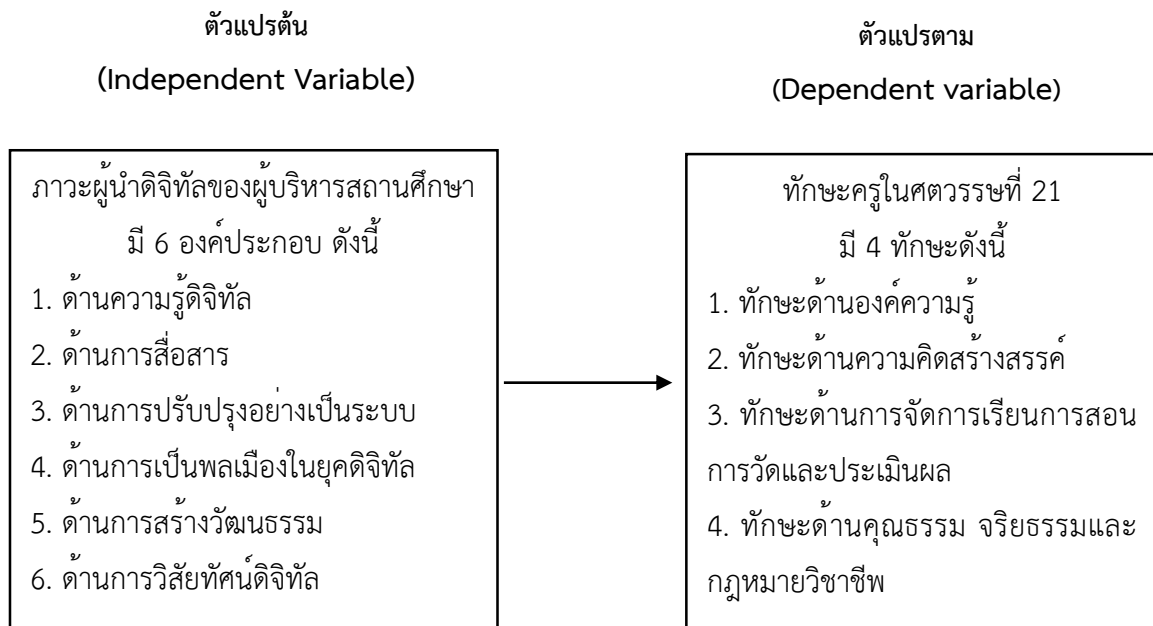
ด้านที่สามคือ คุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ (Ethics & Professionalism) ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดวิชาชีพยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจในสังคมการศึกษา ทำให้การสอนมีความยั่งยืนและมีคุณภาพ

ด้านที่สี่คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล (Instructional Management & Assessment) ครูต้องสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายช่วยให้ครูเข้าใจความสามารถและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ทำให้การสอนปรับตัวได้ตรงตามความสามารถของนักเรียน

นักวิจัยหลายรายระบุว่า การพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อได้รับการสนับสนุนจากผู้นำที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) เพราะผู้นำเหล่านี้สามารถส่งเสริมการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ยุคใหม่ (Pellegrino & Hilton, 2012; Voogt et al., 2015)

ดังนั้น ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ใช่เพียงความสามารถในการสอน แต่ยังรวมถึงความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ ปลุกฝังคุณธรรม และเชื่อมโยงเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานครมีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับสูง
2. ครูในสถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานครมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง
3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 70 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสุ่มมาจากประชากร คือ สถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้สังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 60 แห่งจากประชากรจำนวน 3,068 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 341 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำ ดิจิทัลของ ผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้ สังกัด กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยการสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ใน ปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานใน ตำแหน่งปัจจุบัน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ซึ่งมี ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ดิจิทัล
2. ด้านการสื่อสาร
3. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ
4. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
5. ด้านการสร้างวัฒนธรรม
6. ด้านการวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 4 ทักษะ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านองค์ความรู้
2. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ทักษะด้านการ จัดการเรียน การสอน การประเมิน และการวัดผล
4. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและกฎหมาย วิชาชีพ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิสไล เคอร์ท (Rensis Likert Method) มีความหมายและค่าน้ำหนัก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ โดยดำเนินการเก็บข้อมูล ข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับข้าราชการครูในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ทราบและขอรับ แบบสอบถามคืน

หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล 2. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดนำไปลงรหัส 3. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนจากแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลซึ่งได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรหัสแทนค่าและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัยได้ใช้สถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นข้อมูล ทัวไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และหาร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูล เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมรายด้านและรายข้อ การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมรายด้านและรายข้อ การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วยค่า Tolerance และ VIF (Variance Inflation Factor) จากนั้นวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยการนำตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว เข้าสมการเพื่อทำการทดสอบพร้อมกัน โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ได้แก่ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ รองลงมาด้านการสร้างวัฒนธรรม ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และอันดับสุดท้ายด้านการสื่อสาร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

(n=341)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร (X_{tot})		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (X_1)	4.22	0.66	มาก
2.	ด้านการสร้างวัฒนธรรม (X_2)	4.26	0.62	มาก
3.	ด้านความรู้ดิจิทัล (X_3)	4.26	0.59	มาก
4.	ด้านการสื่อสาร (X_4)	4.20	0.67	มาก
5.	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (X_5)	4.27	0.62	มาก
6.	ด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล (X_6)	4.24	0.64	มาก
รวม		4.23	0.67	มาก

ระดับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ และอันดับสุดท้ายด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

(n=341)

ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร (Y_{tot})		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ทักษะด้านองค์ความรู้ (Y_1)	4.24	0.62	มาก
2.	ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Y_2)	4.33	0.61	มาก
3.	ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล (Y_3)	4.18	0.64	มาก
4.	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ (Y_4)	4.30	0.60	มาก
รวม		4.33	0.61	มาก

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.474 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1							
X_2	.584**	1						
X_3	.484**	.467**	1					
X_4	.445**	.462**	.516**	1				
X_5	.293**	.234**	.361**	.479**	1			
X_6	.396**	.371**	.386**	.393**	.488**	1		
X_{tot}	.692**	.394**	.430**	.359**	.326**	.719**	1	
Y_{tot}	.370**	.344**	.402**	.378**	.395**	.534**	.474**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อภิปรายผล

ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนางานบริหารอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมอบรม สัมมนา และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมยุคดิจิทัล ตลอดจนมีการจัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล วงศ์พระลับ และวานิช ประเสริฐพร (2564) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาใน สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ซึ่งเป็นแนวทางที่คล้ายกับการปรับปรุงระบบอย่างเป็นองค์รวมในงานวิจัยนี้ นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thannimalai (2018) ที่ชี้ว่าภาวะผู้นำเทคโนโลยีของครูใหญ่ในโรงเรียนมาเลเซียมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และควรเน้นการมีวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในภาวะผู้นำดิจิทัล

ระดับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ครูส่วนใหญ่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการเรียนรู้ การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่าครูมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมกับการเป็นครูมืออาชีพในยุคใหม่ ผลนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชาติ ล้อพงศ์พานิชย์ (2565) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร และทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการใช้ดิจิทัลใน

โรงเรียนเอกชน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานของ Donna Marie Fisher & Waller (2014) ที่ระบุว่าความสามารถของครูในการบูรณาการเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสนับสนุนว่า หากครูมีทักษะดิจิทัลสูง จะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการตอบสนองต่อนโยบายทางเทคโนโลยี

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับทักษะครูในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถพยากรณ์ทักษะครูได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล ความรู้ดิจิทัล และการสื่อสาร ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชาติ ล้อพงศ์พานิชย์ (2565) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสามารถอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีได้ถึงร้อยละ 71.90 เช่นเดียวกับในงานวิจัยนี้ที่พบว่าภาวะผู้นำสามารถพยากรณ์ทักษะครูได้ร้อยละ 36.9 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ Ismail et al. (2021) ซึ่งชี้ว่าความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของครูในการใช้ ICT อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะมิติด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล และความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ซึ่งตรงกับตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงในการพยากรณ์ในงานวิจัยนี้

สรุป

ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มกรุงธนใต้มีภาวะผู้นำดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี ขณะเดียวกันครูในสถานศึกษากลุ่มดังกล่าวมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงถึงศักยภาพของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมยุคใหม่ โดยมีความโดดเด่นด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และด้านการเป็นพลเมืองในดิจิทัล สามารถพยากรณ์ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะครูได้ร้อยละ 35.60 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพครูในสถานศึกษา

งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยสามารถ

นำไปใช้เป็นแนวทางเชิงวิชาการและเชิงนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารและครู ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครและบริบทที่ใกล้เคียงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมบทบาทผู้นำดิจิทัลในเชิงรุก โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการเป็นพลเมืองในดิจิทัล เพื่อเป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส และปลอดภัย สำหรับครูและนักเรียน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดอบรม/สัมมนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลและการบริหารจัดการเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน
3. โรงเรียน ควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านความคิดสร้างสรรค์และการใช้สื่อดิจิทัล เช่น การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) ด้านนวัตกรรมการสอนและการใช้เทคโนโลยี
4. ผู้นำองค์กร ควรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบออนไลน์ และออกแบบพื้นที่ให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาครูอย่างทั่วถึง
5. ควรมีนโยบายการประเมินภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่อาจส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา กลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ และแนวทางที่ผู้บริหารใช้ในการส่งเสริมทักษะครูในศตวรรษที่ 21 โดยอาจดำเนินการในลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี (case study)
4. ควรศึกษาเจตคติของครูต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร และผลกระทบต่อความเต็มใจในการพัฒนาทักษะของตนเองในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการปรับตัวสู่การศึกษายุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เฉลิมพล วงศ์พระลับ, และวานิช ประเสริฐพร. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 12(2), 45–60.
- ัญญาชาติ ล้อพงศ์พานิชย์. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ัญญาภรณ์ นามจำปา. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 15(2), 45–60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภัทรา จรยาธรรม. (2564). การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการครูศาสตร์*, 18(1), 89–104.
- รุ่งรัตน์ พลชัย. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). รายงานผลการประเมินสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- Avolio, B. J. (2014). *Leadership in the digital age*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Donna Marie Fisher, & Waller, L. R. (2014). Technology leadership and teacher technology integration: A correlational study. *Journal of Educational Administration*, 52(6), 735–756.
- Gurr, D. (2016). A model of successful school leadership from the International Successful School Principalship Project. *Societies*, 6(1), 1–15.
- IDC & Workday. (2022). *Asia/Pacific digital readiness survey report*. Singapore: IDC Asia/Pacific.
- Ismail, R., Don, Y., Husin, F., & Khalid, R. (2021). Technology leadership and teachers' ICT competency: The mediating role of digital citizenship. *International Journal of Educational Management*, 35(4), 806–824.
- Lewin, K. (1951). *Field theory in social science*. New York, NY: Harper & Row.
- Mrazek, R. (2022). *Educational leadership in the digital age*. New York: Routledge.
- Ng, W. (2015). New digital technology in education: Conceptualizing professional learning for educators. *Educational Technology & Society*, 18(2), 167–179.
- Pellegrino, J. W., & Hilton, M. L. (2012). *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. Washington, DC: National Academies Press.
- Spiteri, M., & Chang Rundgren, S. N. (2020). Literature review on the factors affecting primary teachers' use of digital technology. *Technology, Pedagogy and Education*, 29(1), 115–128.

-
- Thannimalai, R. (2018). The influence of principals' technology leadership on teachers' technology integration in Malaysian secondary schools. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(12), 1206–1221.
- Voogt, J., Erstad, O., Dede, C., & Mishra, P. (2015). Challenges to learning and schooling in the digital networked world of the 21st century. *Journal of Computer Assisted Learning*, 31(5), 403–413.

